

VLAAMSCH INSTITUUT VOOR VOLKS-
KUNST (VIVO), opgericht in september 1935 op
initiatief van **Edgard Wauters**.

De stichters wilden eenheid brengen in de uitvoering van de volksdansen, de studie en het opzoekingswerk over volksdans, volkszang en huismuziek centraliseren en de 'oude' dansen aanpassen aan de tijd en de Vlaamse volksaard. Ze wilden het wetenschappelijk aspect van deze volkskunsten enerzijds en de beoefening ervan anderzijds dichterbij elkaar brengen. Door de oprichting en uitbouw van plaatselijke groepen wilde men de beoefening van de volksdans in heel Vlaanderen en in alle lagen van de bevolking realiseren. Het VIVO verzorgde daarenboven de opleiding van bevoegde dansleraren, de praktische volksdansleiding in bestaande jeugdgroepen, het onderricht in huismuziek en de propaganda van huismuziekinstrumenten. Daarom

richtte men vormingscursussen en weekends in. Het studiemateriaal werd gecentraliseerd in de VIVO-bibliotheek en het -archief, bij een van de stichters thuis (Brussel). Men maakte voor dit alles propaganda via optredens, lezingen, tentoonstellingen, feesten en bals, medewerking met Vlaamse organisaties en manifestaties, evenals door middel van het eigen tijdschrift *De Speelman* en van brochures.

De zangbundel *De Goudgele Garve*, uitgegeven in 1931 door Wauters en **Eugeen Verstraete**, kende van 1936 tot 1944 vijf herdrukken. Deze bundeling van oud-Nederlandse liederen werd met de steun van het ministerie in vele scholen verspreid. Aldus droeg de bundel bij tot de wederopbloei van de Nederlandse volks- en trekkersliederen. De volksdansgroepen zelf vierden intens de oude volksfeesten, als meiboomplanting, sint-jansvuur, oogst-, kerst- en joelfeesten.

Het VIVO wees bij al zijn activiteiten steevast op het belang van het geestelijke, het inhoudelijke van de volksdans en de volksmuziek. Het beschouwde deze uitingen van volkskunst als een vertrekpunt voor studie van het hele Vlaamse cultuurgoed, van het volkseigene, van het Vlaamse land en het volkskarakter. Het VIVO legde het accent op de cultuurwaarde van de dans en streefde naar de herleving van het Vlaams cultureel leven. Na verloop van tijd werden ook andere volkskunstuitingen, die in onbruik waren geraakt, zoals lekenspel, poppenspel, blokfluitspel en vendelzwaaien door het VIVO nieuw leven ingeblazen. Politiek gezien sloot VIVO aan bij het gedachtegoed van de Vlaams-nationalistische en **Groot-Nederlandse** beweging uit de jaren 1930.

Tot de pioniers van het VIVO behoorden Wauters, Verstraete, **Fred Engelen**, **Vic Serckx**, **Jozef Contrijn**, **Oda Thiel**, **Walter Weyler**, **Maurice Bonnijns**. Sommigen van hen en velen van de latere leden bleven tot het eind van de 20ste eeuw actief in volkskunstkringen.

De volledige doorbraak van het VIVO kwam na 1940, toen dit instituut in het kader van de culturele **collaboratie** als enig erkend organisme door de **Vlaamsche Cultuurraad** belast werd met de leiding van de volkskunst. Eind 1941 telde VIVO 66 groepen, kernen en speelscharen, verspreid over zowat alle grote en kleine centra van Vlaanderen. Doordat de meeste leidinggevende leden van VIVO hadden gecollaboreerd overleefde de organisatie de naoorlogse **repressie** niet. Vele uitgaven en documenten werden angstvallig in eigen kringen bewaard en zagen pas veel later opnieuw het daglicht. Toch heeft VIVO een belangrijke invloed gehad en een aanzienlijke bijdrage geleverd tot de volkskunst in Vlaanderen.

LITERATUUR: H. van Daele, *50 jaar jeugdherbergen*, z.j. (1982); – M. van Doorselaer, *Vrije jeugdbeweging, volksdansbeweging en jeugdherbergen in Vlaanderen (1918-1940)*, RUG, onuitgegeven li-

centiaatsverhandeling, 1980; – M. van Doorselaer en P. Vandermeersch, 'Alternatief jeugdleven in Vlaanderen (1918-1940)', in *Spiegel Historiael*, jg. 21, nr. 4 (april 1986), p. 192-198; – *Dansend door de tijd. Jubeluitgave ter gelegenheid van 50 jaar V.D.C.V.*, 1988.

ILLUSTRATIE(S), zie: volkskunde.

PAUL BÉATSE* EN MIEKE VAN DOORSELAER